

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap  
Directie Hoger Onderwijs en Studiefinanciering  
t.a.v. Warda el Shafiy  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag

POSTADRES

/ Westersingel 4  
/ Keamer 0.11  
/ 8913 CK Ljouwert

/ ynfo@dingtiid.frl  
/ www.dingtiid.frl  
/ @dingtiid

Leeuwarden, 7 november 2023

Geachte heer/mevrouw,

DINGtiid, het Rijksadviesorgaan van het Fries, ingesteld bij de Wet gebruik Friese taal (2014), heeft tot taak de gelijke behandeling van het Fries en het Nederlands in de provincie Fryslân te bevorderen.

DINGtiid onderschrijft het belang van de Wet Internationalisering in balans als een streven de balans in het taalgebruik in het hoger onderwijs te bevorderen en te borgen. Deze ‘taalbalans’ geldt echter niet alleen tussen het Nederlands en de internationale talen, maar evenzeer tussen het Nederlands en het Fries als tweede rijkstaal in Fryslân – ook als het gaat om internationalisering in het hoger onderwijs.

Inzake de ophanden zijnde Wet Internationalisering in balans neemt DINGtiid dan ook het principiële standpunt in dat waar Rijksbeleid ten aanzien van de voertaal/instructietaal in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs en in het universitair onderwijs wordt geformuleerd en waar het zulk onderwijs op het grondgebied van de provincie Fryslân of aan onderwijsinstellingen waar zich een leerstoel, lectoraat of practoraat bevindt dat op enigerlei wijze een plaats in het onderwijsaanbod biedt aan de Friese taal, betreft, onder ‘Nederlands’ of ‘de Nederlandse taal’ dient te worden verstaan: ‘Nederlands/Fries’ c.q. ‘de Nederlandse/Friese taal’, en dat dit ook met deze of vergelijkbare woorden in beleidstukken wordt uitgedrukt of dat een overeenkomende strekking in de preambule of inleiding wordt uitgedrukt.

We constateren dat deze intentie ten aanzien van het Fries – een officiële taal van Nederland – nog niet in de conceptwet is verdisconteerd, aangezien het woord ‘Fries’ er niet in voorkomt.

Zo'n formulering is conform de gelijkwaardigheid van de Friese en Nederlandse taal als bedoeld in de Wet gebruik Friese taal (2014) en de positie van de culturele Friese bevolkingsgroep als bedoeld in het Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden (1995; geratificeerd 2005). Ze is tevens conform de artikelen die Nederland ondertekend heeft t.b.v. de bevordering van de studie Fries in het hoger onderwijs in het Europees Handvest voor Regionale Talen of Talen van Minderheden (1992; geratificeerd 1998).

Een dergelijke formulering is er voorts op gericht om, onder andere, het volgende te ondervangen:

1. dat het Fries wordt geschaard onder wat in de conceptwet als 'een andere taal (dan het Nederlands)' wordt omschreven (zie bijv. artikel I);
2. dat dientengevolge aan (vestigingen van) bedoelde onderwijsinstellingen in de provincie Fryslân medewerkers en studenten de Friese taal niet zouden kunnen gebruiken waar zij dat wensen, zowel binnen als buiten de formele onderwijssituatie;
3. dat dientengevolge studenten aan bedoelde onderwijsinstellingen waar het Fries wel een plek in het onderwijsaanbod heeft, geen opdrachten in het Fries zouden mogen aanleveren, ook al zou het een opleiding betreffen waar de Friese taal geen deel van het curriculum is.

Zo wordt voorkomen dat Friezen worden beperkt in of gediscrimineerd wegens het gebruik van het Fries waar zij dit wensen op ofwel grondgebied waar zij die rechte mogen aanwenden, ofwel aan onderwijsinstellingen die klaarblijkelijk belang stellen in het onderwijzen van Fries.

Indien er vragen bestaan over onze standpunten, is DINGtiid uiteraard meer dan bereid om toelichting te verschaffen.

Mei freonlike groetnisse,



Jan Koster (voorzitter)



Alex Riemersma (bestuurslid)